DOI: https://doi.org/10.59295/DIA.2024.3.08
CZU: 782.8.036
Orcid ID: 0000-0001-5506-1888

BAZA LITERARĂ A MUSICALULUI *ADIO CHIUSTENGE!*

Inga CEBAN

Doctorandă, Școala Doctorală a Academiei de Muzică Teatru și Arte Plastice. Asistent universitar în cadrul Universitatății „Ovidius", Facultatea de Arte, Departamentul Artele Spectacolului (actorie) din Constanța (România). Domenii de preocupare: Muzica. Publicații științifice: *Premisele apariției musicalului românesc: pagini de istorie.* In: Cultura și Arta: cercetare, valorificare, promovare. Chișinău, 2021, p. 26, 2023. Chișinău; *Западный мюзикл на румынской сцене*, «Диалоги о культуре и искусстве». Пермь: Пермский Государственный Институт Культуры, 2022, с. 848-856; *Genul de teatrul muzical non-academic din România*: *pagini de istorie.* In: Education, Research, Creation. Universitatea *Ovidius*, Constanța, România, Vol. 9 No.1, 2023, p. 347.

Baza literară a musicalului „Adio Chiustenge!"

Rezumat. Articolul se concentrează pe un aspect semnificativ din istoria muzical-teatrală a României, și anume musicalul „Adio Chiustenge!", compus în 2016 de către Dumitru Lupu, un compozitor din Dobrogea, în strânsa colaborare cu poetesa Carmen Aldea-Vlad, autoarea libretului. Dumitru Lupu a fost o personalitate complexă: compozitor, dirijor și pedagog. Muzica lui s-a bucurat de o mare popularitate până în prezent, caracterizandu-se printr-o melodicitate și expresivitate aparte, care i-au conturat un profil muzical complex, de melodist. În acest articol, examinăm evoluția creativă a lui D. Lupu în contextul culturii muzicale non-academice din România. De asemenea, sunt analizate aspectele evoluției, compoziția și dramaturgia acestui musical, care ocupă un loc important în istoria muzical-teatrală a țării.

Keywords: musicalul, teatrul muzical non-academic, Dumitru Lupu, șlagăr, libret, Carmen Aldea-Vlad.

The Literary Basis of the Musical „Adio Chiustenge!"

Abstract. The article focuses on a significant aspect of Romania's musical-theatrical history, namely the musical „Adio Chiustenge!" , composed in 2016 by Dumitru Lupu, a composer from Dobrogea, in close collaboration with poet Carmen Aldea-Vlad, the author of the libretto. Dumitru Lupu was a complex personality: composer, conductor and pedagogue. Music his enjoyed great popularity until present, characterized by a melodiousness and special expressiveness, which shaped him a complex musical profile, of a melodist. In this article, we examine D. Lupu's creative evolution within the context of Romania's non-academic musical culture. Additionally, we analyze the aspects of the evolution, composition, and dramaturgy of this musical, which holds an important place in the country's musical-theatrical history.

Keywords: musical, non-academic musical theater, Dumitru Lupu, hit song, libretto, Carmen Aldea-Vlad.

Alegerea subiectului *Adio Chiustenge* pare neobișnuită și mai puțin tradițională pentru genul de *musical*. Dacă analizăm o gamă extinsă de texte, libretе și tematici specifice genului de musical american, care acoperă o perioadă considerabilă, observăm că *musicalul* tradițional se construiește adesea în jurul unui mit, unei povești sau a unei istorii arhetipale. De exemplu, povești clasice precum *Cenușăreasa* sau *Romeo și Julieta*, adaptată de Bernstein în *West Side Story*, sunt fundamentale pentru acest gen. În cazul *Adio Chiustenge*, însă, povestea se conturează într-o manieră diferită. Autorii s-au inspirat din istoria orașului Constanța în perioada de tranziție otomană, ilustrând trecerea de la dominația otomană după 1877 – câștigarea independenței de stat a României. În același timp, putem observa că există unele asemănări și în această poveste, care aduce cu sine elemente ale temei *Cenușăreasa*. Se face referire la cele trei surori din familia *Plitz*, care își construiesc cariere profesionale în paralel cu viața personală.

Originalitatea și valoarea acestei creații derivă din conexiunea cu tradiția și istoria orașului. Desfășurarea acțiunii în peisajul din secolul al XIX-lea, a urbei de la Marea Neagră, Constanța cu clădirile sale istorice, care continuă să existe ca mărturie până în prezent, adaugă un plus de valoare lucrării.

În plus, am avut privilegiul de a accesa resursele arhivei personale ale compozitorului, care au fost puse la dispoziție cu generozitate de către soția sa, cântăreața și actrița Ileana Șipoteanu. Prin intermediul acestei surse directe, am obținut informații valoroase. De asemenea, implicarea poetei și libretistei Carmen Aldea Vlad prin colaborarea, viziunea și cercetarea materialului asupra lucrării în discuție, a dus la o contribuție extrem de utilă. Libretul reprezintă osatura unei lucrări muzicale ce ajunge la spectatori, oferindu-le oportunitatea de a se bucura pe deplin de actul artistic. Abordarea distinctă a elementelor de o importanță majoră din cadrul *musicalului* față de convențiile dramaturgice tradiționale ale genului, contribuie la modelarea caracterului și a rolului pieselor din această creație.

Într-un articol publicat de *Ziua de Constanța*, compozitorul D. Lupu mărturisea: „Ca orice muzician, am fost și eu atras de formele mari, dar nici nu am avut curajul să le atac, am rămas în lumea divertismentului. Nu-mi pare rău, căci de pe urma lui mi-am câștigat existența. Mi-au plăcut și mie lucrările mari, drept pentru care ultima, din 2016, *Adio, Chiustenge*, reprezintă un vârf al carierei mele, pentru că folosesc foarte multe teme pe care le-am dezvoltat de-a lungul anilor, ca o reluare a lor într-o altă dimensiune. Este lucrarea mea de suflet. Aș vrea mult să o văd jucată pe scenă". [2]

Mă voi limita la a reda în format original materialele de pregătire pentru musicalul *Adio Chiustenge*, așa cum au fost schițate de compozitorul D. Lupu și libretista C.A. Vlad, găsite în arhiva personală. Documentul are titlul „A fost odată Chiustenge", și am respectat autenticitatea textului așa cum l-au conceput autorii.

„În anul 1865, vin la Constanța grupul surorilor Blitzner din orașul austriac Sonnenberg, constituite în *Damenkapelle*, și care au rămas definitiv la Kustenge, în loc să ajungă la Istanbul. Maria Blitzer, cânta la harpă și la vioară. De aici începe viața muzicală în Dobrogea. Ele au cântat creând un anume gust muzical în rândul constănțenilor. 1865. Cap de linie, Constanța.

A fost odată, într-un orășel austriac, o familie de muzicieni: tatăl și opt copii, ce reușeau să trăiască din predarea lecțiilor de muzică. Dar profesorul, adică tatăl, Iohann Blitzner, se îmbolnăvește și astfel trei dintre fiicele sale, cărora li se alătură alte trei verișoare, constituie o formație muzicală, *Damenkapelle*, cu care să cutreiere lumea și să câștige bani. Țința era Constantinopol, oraș cosmopolit, recunoscut prin bogata sa activitate muzicală. Fetele s-au îmbarcat într-un vapor – era anul 1865! – au călătorit pe Dunăre până la Cernavodă și de acolo cu trenul spre Constanța. Fetele coboară pe peronul gării terminus, fac cunoștință cu șeful de gară, Isidor Iasinski, polonez din naștere, vorbitor de germană, care, galant, le oferă cazare până la prima cursă de vapor către Constantinopol. Și le-a prezentat unui antreprenor local care avea un restaurant frecventat mai ales de străini, situat

în actuala Piața Ovidiu, unde cele șase au putut oferi un café concert. Și unde au avut un real succes. Astfel că fetele și-au amânat plecarea și, pe rând, și-au dat inima unor notabilități cu care au legalizat căsătorii. Maria devine doamna Isidor Iasinski, Gabrielle este soția lui Nicolae Macri, căpitanul portului, și mai apoi soția primarului Mihail Coiciu, cel care și-a lăsat prin testament întreaga avere Ateneului român. Rose se mărită cu negustorul Cosini, Brigitte, cu consulul francez, Renata, cu un inginer român și cea mai mică se căsătorește cu un tehnician elvețian. Mai târziu, trei dintre ele își urmează soții în alte misiuni profesionale, doar surorile Blitzner rămân până la sfârșitul vieții în orașul adoptiv de la malul mării". [anexa 3, p. 1]

Menționăm în paranteză, că subiectul musicalului conține, într-o anumită măsură, aluzii la celebrul musical american *Scripcarul pe acoperiș* (*The Fiddler on the Roof*), compozitor Gerry Bock, având la bază un ciclu de povești al scriitorului evreu Sholem Aleichem, în care eroul principal, Tevi, are cinci fiice. Revenind la musicalul lui D. Lupu menționăm prezența altor personaje și grupuri de personaje, precum: *marinari, lustragiu, bragagiu, Flasnetarul, Cafegiu* și *dansatoriii.* Un loc deosebit îi aparține personajului *Eminescu* numit în libret *Poetul.*

D. Lupu a numit actul 1 *Hei Chiustenge,* indicând „spectacolul începe într-o atmosferă orientală redată de *Song lustragiu* (solo+step)" [anexa 3, p. 2].

Dorim să atragem atenția că utilizarea termenului „song" în loc de „cântec" ne îndreaptă către teatrul muzical al lui Bertold Brecht și Kurt Weill, așa cum este exemplificat în opera *Die Dreigroschenoper*, scrisă în 1928. Subliniem, de asemenea, că *tap dance* este integrat în tradiția *jazz*-ului timpuriu și reprezintă un ansamblu de dansuri americane care au câștigat o popularitate semnificativă în Statele Unite ale Americii în anii patruzeci ai secolului al XIX-lea.

Încadrat în contextul termenului de *minstrel show*, care cuprinde diverse fenomene ale teatrului muzical din SUA în prima jumătate a secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea, s-au evidențiat influențe din genurile de dans afro-americane, precum *nigro jig*. [5, p. 231]. Această observație a autorului subliniază și mai mult conștientizarea profundă a caracteristicilor genului, a sinergiei naturale dintre actorul care interpretează, cântă și dansează simultan. Revenim la textul lui D. Lupu.

„Odată cu sosirea trenului de la Cernavoda, atmosfera se schimbă într-una tonică, europeană" [anexa 3, p. 2]. Urmează *prologul* vesel și dinamic în cadrul căruia corul interpretează un cântec *Chiustenge oraș de poveste*. D. Lupu ne oferă o caracterizare a personajelor: „Deniz, o tânără și frumoasă turcoaică este curtată de Yusuf un personaj agresiv, chiar violent; concomitent *Deniz* este îndragostită de *Bolton,* comandantul englez al portului" [anexa 3, p. 2]. *Yusuf* interpretează un cântec de dragoste comic, într-un limbaj melanj turco-greco-ruso-român. Sosirea grupului de fete *DamenKapelle* din Austria, mai ales cele trei surori *Blitz (Blitzner): Maria, Gabrielle și Rose*, încurcă țițele idilelor din Chiustange. Trio-ul surorilor *Ne place la Chiustange* la fel se bazează pe îmbinarea simultană a cântului cu dansul. *Deniz* simte pericolul declanșat de sosirea surorilor *Blitz: s*ingură cu marea își cântă disperarea: sună Songul lui *Deniz Mare de argint."* [anexa 3, p. 2]. Printe cei sosiți la băile de la Chiustange, poetul Mihai Eminescu (acesta îi scria la 16 iunie, 1882 iubitei sale Veronica Micle: „O să mă întrebi ce efect mi-a făcut marea pe care o văz pentru întâia oară? Efectul unei nemărginiri pururi mișcate… n-am văzut-o în toate fețele ei, căci e schimbăcioasă la coloare și în mișcări, de unde unii autori o și compară cu femeea… când luna e deasupra apei ea aruncă un plein de lucire slabă care plutește pe o parte… Restul rămâne în întuneric și noaptea, marea își merită numele ei de Neagră… Sunt într-o mansardă și privirea mi-e deschisă din două părți asupra mării pe care aș vrea să plutesc cu tine" [anexa 3, p. 2]. Întruchiparea muzicală a personajului se realizează în Songul lui Mihai Eminescu *Scrisoare către Veronica:* „Mai mulți tineri printre care și *Bolton*, le «asediază» pe artiste, trădând iubitele locale. Surorilor (Blitzner) de la *DamenKapelle* le este greu sa decidă pe cine să aleagă. Maria devine doamna Isidor Iasins-

ki, Gabrielle soția primarului Mihail Coiciu, cel care și-a lăsat prin testament întreaga avere *Ateneului Român* iar Rose se mărită cu negustorul Cosini". [anexa 3, p. 3].

În cadrul Actului 2 *Adio Chiustenge!* acțiunea se dezvoltă „Ajutat de doi ostași din garnizoana turcă, *Yusuf* plănuiește să se răzbune pe Bolton. Acesta va fi răpit și trimis pe un vas gata de plecare în noaptea ce urmează. Prilejul este oferit de apariția unui grup de marinari în căutare de distracție." [anexa 3, p. 3].

Urmează *Dans marinaresc* care îmbină resursele orchestrale cu corul. „Doi marinari «afumați» își încearcă norocul la fete, lăudându-se cu isprăvile lor. Urmează duetul marinarilor și cuplete *Fără noi corabia nu merge*. Însoțit de complici, *Yusuf* provoacă o învălmășeală în care chiar el cade victima răpirii. Cu călușul în gură, este pus într-un sac și transportat de grupul marinarilor pe corabie. Umrătorul număr reprezintă dezoltarea liniei amoroase a subiectului. În cadrul *Duetului de iubire+dans Deniz* cântă cu gândul la *Bolton*. Acesta, cu gândul la *Rose*. Are loc o explicație. Nu este vorba de ea, *Deniz*, ci de *Rose*. Ruptura are loc definitiv, și *Deniz* se hotărăște să plece la Istanbul. *Bolton* află de la *Rose* că se va mărita cu negustorul *Cosini,* și vor părăsi Chiustange" [anexa 3, p. 3]. Songul lui Bolton *N-am avut noroc în dragoste* este un vals elegant care dezvăluie sentimentele eroului. Un alt song trist aparține *Flasnetarului.* „Cu două bagaje în mână *Deniz* se desparte de câteva prietene, care încearcă să o oprească." [anexa 3, p. 4]. Creația se încheie cu *Adio Chiustange!* (*Deniz*+ansamblu).

Mai este de menționat că, în comparație cu schița inițială realizată de libretistă și compozitor, versiunea finală a suferit anumite modificări. Personajul *Bolton* a fost exclus, songul *Lustragiului* a fost înlocuit cu Duetul *Chelnerul* și *Flașnetarul*. Un alt exemplu de modificare este duetul marinarilor și cupletul lor *Fără noi corabia nu merge*, care a fost înlocuit cu *Suntem marinari*, numărul 15 din musical. De asemenea, cele trei surori Blitz au devenit surorile *Plitz* în cadrul Nr. 6, *Dammen show la Chiustenge*.

La nivel teatral, dramaturgia creației realizează o intersectare a celor două linii narative paralele: prima linie se referă la relațiile amoroase dintre personaje, precum *Herta* cu *Papini*, *Bertha* cu *Voicu* și *Helga* cu *Nicolae* (Nr. 14, *Adio burlăcie*). Dragostea împărtășită în aceste cupluri proiectează triunghiul amoros compus din: *Deniz, Yusuf* și *Bolton* (Nr. 3-*Vei fi cadâna mea*, Nr. 13 – *Suferința lui Yusuf*). Dacă facem niște comparații, observăm aluzii legate de tradițiile genului, în special cel american. Un exemplu notabil este personajul Tevi/laptarul din musicalul *Un violonist pe acoperiș* (*The Fiddler on the Roof*), compus de Jerry Bock și adaptat după povestirile lui Șalom Alehem, care prezintă aceleași teme legate de viața amoroasă, a celor trei fiice mai mari ale lui Tevi.

Tzeitel îl iubește pe Mottel, Tevye este îndrăgostită de studentul evreu Percik, iar Hava, cea de-a treia fiică, se îndrăgostește de Fedka. Un alt exemplu notabil pe care dorim să-l menționăm este musicalul *Șapte mirese pentru șapte frați* (*Seven Brides for Seven Brothers*), produs și realizat în anii '50 sub regia lui Stanley Donen, bazat pe narațiunea *The Sobbin' Women*, scrisă de Stephen Vincent Benet în 1954. În această poveste, Milly devine proaspăta soție a lui Adam Pontabee și hotărăște să transforme cei șase cumnați ai săi în adevărați gentlemeni. Cele șase surori ale lui Milly – Dorcas, Ruth, Martha, Liza, Sarah și Alice – se căsătoresc după lungi peripeții cu frații lui Adam, un grup de tineri necioplți denumiți Adam, Beniamin, Caleb, Daniel, Efraim, Franciscus și Gideon.

A doua linie a subiectului pune în primplan tema orașului Chiustenge și a locuitorilor săi, tratându-i ca pe un personaj colectiv: această linie narativă personifică stilul de viață al citadinilor și frumusețea pitorească a orașului prezentată la malul Mării Negre: Nr. 4 – *Chiustenge oraș de poveste*; Nr. 15 – *Suntem marinari*; Nr. 17 – *Mă-ntorc la tine iar…*; Nr. 19 – *Adio Chiustenge*; Nr. 21 – *Ne place la Chiustenge*.

În afara conflictului de bază se află personajul *Poetul*, cu interpretarea piesei *Scrisoare către Veronica* (Nr. 5) și *Mă-ntorc la tine iar...* (Nr. 17). Datorită faptului că Mihai Eminescu a vizitat Constanța și una dintre scrisorile către

iubita sa a fost expediată din acest oraș, personajul său leagă cele două linii narative: linia dragostei legendare, înălțătoare, pe de o parte, și linia orașului, pe de altă parte, conform sursei de referință: „Pe perioada cât a stat la Constanța, Mihai Eminescu s-a cazat la mansarda fostului Hotel *D'Angleterre* din zona istorică a orașului, pe locul căruia se află astăzi Hotelul *Intim*. Hotelul la care a stat Eminescu a fost construit înainte de anul 1878 de către compania engleză care a construit și calea ferată Cernavodă – Constanța." [anexa 2, p. 1].

Sintetizând informațiile prezentate anterior, putem conchide că, în momentul în care a compus musicalul *Adio Chiustenge*, Dumitru Lupu acumulase o experiență extinsă în crearea și realizarea mai multor spectacole din domeniul muzical, având diverse roluri precum compozitor, dirijor, regizor și conducător artistic, chiar și interpret al propriilor melodii, *solo* sau în *duet* cu soția sa, artista Ileana Șipoteanu. A explorat o gamă variată de subgenuri muzical-teatrale: *fantezia muzicală*, *spectacolul de revistă*, *satiră, comedie, pelicuă cinematografică.*

Anexa 1. Schițe costume

Analizând pluridimensional musicalul *Adio Chiustenge!,* delimităm trecerea în revistă a creației compozitorului, studiul succint al bazei literare a creației muzical-teatrale, analiza ariilor din musicalul *Adio Chiustenge!* privit sub aspectul stilistic și de gen, implicarea procedeelor vocale, dificultăților interpretative. Pe lângă cele expuse, ne-am axat pe analiza ansamblurilor, cercetând limbajul muzical, tehnicile vocale, specificul interpretării și alte aspecte ale acestei minunate creații *Adio Chiustenge!*, specific genului de *musical* românesc.

Anexa 2. Din arhiva personală a compozitorului Dumitru Lupu
Informații Chiustenge

Pe perioada cât a stat la Constanța, Mihai Eminescu s-a cazat la mansarda fostului Hotel D'Angleterre din zona istorică a orașului, pe locul căruia se află astăzi Hotelul Intim**.** Hotelul la care a stat Eminescu a fost construit înainte de anul 1878 de către compania engleză care a construit și calea ferată Cernavodă – Constanța.

Pe perioada ședерii la mare, Luceafărul poeziei românești i-a scris trei scrisori Veronicăi Micle. „Scrisorile au o mare însemnătate pentru orașul nostru, pentru că, pe lângă faptul că aici găsim evocată dragostea lui pentru Veronica Micle, este o dovadă că Eminescu a locuit o perioadă în orașul de la malul mării. El spunea despre Kustenge, vechea denumire a Constanței, că este un oraș mic, dar îngrijit, iar casele au un aspect plăcut".

„Eminescu s-a plimbat pe bulevardul Elisabeta și vorbește în scrisorile sale despre o terasă înaltă deasupra mării, care nu putea fi alta decât cea a cazinoului". Pe lângă faptul că a încercat să-și trateze trupul, poetul nostru nepereche și-a îngrijit și sufletul. El descria o mare veșnicie schimbătoare, pe care ar fi vrut să plutească alături de Veronica Micle.

Ocupatia turcă instalată în perioada 1393–1420 a dus la decăderea totală a asezării până la mijlocul secolului al XIX-lea, când, odată cu construirea, sub stăpânirea turcească și investițiile engleze, a căii ferate Cernavodă-Kustenge (denumirea turcească a localității), localitatea a cunoscut un ușor reviriment.

Epoca dominației otomane și-a pus amprenta asupra orașului Constanța, care capătă un nou nume: Kustenge. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, după războiul de independență națională, orașul primește din nou denumirea de Constanța.

Anexa 3. Din arhiva personală a compozitorului Dumitru Lupu
Poveste adevărată de la Chiustange
A fost odată Kustange

În anul 1865, vin la Constanta grupul surorilor Blitzner din orașul austriac Sonnenberg, constituite în *Damenkapelle*, și care au rămas definitiv la Kustenge, în loc să ajungă la Istanbul. Maria Blitzer, cânta la harpă și la vioară. De aici începe viața muzicală în Dobrogea. Ele au cântat creând un anume gust muzical în rândul constănțenilor. 1865. Cap de linie, Constanța.

A fost odată, într-un orășel austriac, o familie de muzicieni: tatăl și opt copii, ce reușeau să trăiască din predarea lecțiilor de muzică. Dar profesorul, adică tatăl, Iohann Blitzner, se îmbolnăvește și astfel trei dintre fiicele sale, cărora li se alătură alte trei verișoare, constituie o formație muzicală, *Damenkapelle*, cu care să cutreiere lumea și să câștige bani. Ținta era Constantinopol, oraș cosmopolit, recunoscut prin bogata sa activitate muzicală. Fetele s-au îmbarcat într-un vapor – era anul 1865! – au călătorit pe Dunăre până la Cernavodă și de acolo cu trenul spre Constanța. Fetele coboară pe peronul gării terminus, fac cunoștință cu șeful de gară, Isidor Iasinski, polonez din naștere, vorbitor de germană, care, galant, le oferă cazare până la prima cursă de vapor către Constantinopol. Și le-a prezentat unui antreprenor local care avea un restaurant frecventat mai ales de străini, situat în actuala Piața Ovidiu, unde cele șase au putut oferi un café concert. Și unde au avut un real succes. Astfel că fetele și-au amânat plecarea și, pe rând, și-au dat inima unor notabilități cu care au legalizat căsătorii. Maria devine doamna Isidor Iasinski, Gabrielle este soția lui

Nicolae Macri, căpitanul portului, și mai apoi soția primarului Mihail Coiciu, cel care și-a lăsat prin testament întreaga avere Ateneului român. Rose se mărită cu negustorul Cosini, Brigitte, cu consulul francez, Renata, cu un inginer român și cea mai mică se căsătorește cu un tehnician elvețian. Mai târziu, trei dintre ele își urmează soții în alte misiuni profesionale, doar surorile Blitzner rămân până la sfârșitul vieții în orașul adoptiv de la malul mării.

Alte personaje: Eminescu, marinari, lustragiu, bragagiu, flasnetar, cafegiu, dansatori

Întrucât cântăreții vor avea voci de tip clasic se va avea în vedere un repertoriu care să le pună în valoare vocea fără a neglija actoria…

Folosim: Mare de argint, Nu știu cine ești, Adio burlăcie, Constanța

Actul 1

HEI KUSTANGE!

Spectacolul începe într-o atmosferă orientală

Song lustragiu (solo+step)

Odată cu sosirea trenului de la Cernavoda, se schimbă într-una tonica, europeană "Kustange oraș de poveste"

Prolog vesel-dinamic despre Kustange (cor+dans)

Deniz, o tânără și frumoasă turcoaică este curtata de Yusuf (un personaj agresiv, violent). Deniz este indragostită de Bolton, comandantul englez al portului.

Yusuf (cântec de dragoste comic, într-o limbă turco-greco-ruso-română)

Sosirea grupului de fete Damenkapelle din Austria, mai ales cele trei surori Blitz (Blitzner): Maria, Gabrielle și Rose, încurcă țele idilelor din Kustange.

Ne place la Kustange (Trio surori-vocal+-dans)

Deniz simte pericolul declanșat de sosirea surorilor Blitz. Singură cu marea își cântă disperarea.

Songul lui Deniz „MARE DE ARGINT"

Printe cei sositi la băile de la Kustange, poetul Mihai Eminescu (acesta îi scria la 16 iunie 1882 iubitei sale Veronica Micle: „O să mă întrebi ce efect mi-a făcut marea pe care o văz pentru întâia oară? Efectul unei nemărginiri pururi mișcate… n-am văzut-o în toate fețele ei, căci e schimbăcioasă la culoare și în mișcări, de unde unii autori o și compară cu femeea… când luna e deasupra apei ea aruncă un plein de lucire slabă care plutește pe o parte… Restul rămâne în întuneric și noaptea, marea își merită numele ei de Neagră… Sunt într-o mansardă și privirea mi-e deschisă din două părți asupra mării pe care aș vrea să plutesc cu tine.").

Songul lui Mihai (Eminescu) „Scrisoare către Veronica"

Mai mulți tineri printre care si Bolton, le „asediaza" pe artiste, trădând iubitele locale. Surorilor (Blitzner) de la DamenKapelle le este greu să decidă pe cine să aleagă. Maria devine doamna Isidor Iasinski, Gabrielle soția primarului Mihail Coiciu, cel care și-a lăsat prin testament întreaga avere Ateneului român, iar Rose se mărită cu negustorul Cosini.

Actul 2

ADIO KUSTANGE!

Ajutat de doi ostași din garnizoana turcă, Yusuf plănuiește să se răzbune pe Bolton. Acesta va fi răpit și trimis pe un vas gata de plecare în noaptea ce urmează. Prilejul este oferit de apariția unui grup de marinari în căutare de distracție.

Dans marinaresc (orchestral+cor) Doi marinari „afumați" își încearcă norocul la fete, lăudându-se cu isprăvile lor.

Duet marinari (cuplet „Fără noi corabia nu merge") Însoțit de complici Yusuf provoacă o învălmășeală în care chiar el cade victima răpirii. Cu căluș în gură, este pus într-un sac și transportat de grupul marinarilor pe corabie.

Duet iubire+dans (Deniz cântă cu gândul la Bolton. Acesta cu gândul la Rose). Are loc o explicație. Nu este vorba de ea, Deniz, ci de Rose. Ruptura are loc definitiv. Deniz se hotaraște să plece la Istanbul.

Bolton află de la Rose că se va mărita cu negustorul Cosini, și vor părăsi Kustange.

Songul lui Bolton „N-am avut noroc în dragoste"

Vals elegant

Song trist Flașnetar (solo)

Cu două bagaje în mână Deniz se desparte de câteva prietene, care încearcă să o oprească.

Deniz „Adio Kustange!”

Note și referințe bibliografice:

1. *Compozitorul Dumitru Lupu premiat de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România pentru lucrearea Adio Chiustenge!* https://m.ziuaconstanta.ro/stiri/cultura/compozitorul-dumitru-lupu-premiat-de-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania-625355.html (accesat în data de 10.04.2024).

2. *Dumitru Lupu a fost decorat cu ordinul „Meritul cultural” în grad de Cavaler* în: https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/cultura/sa-ne-aducem-aminte-dumitru-lupu-a-fost-decorat-cu-ordinul-meritul-cultural-in-grad-de-cavaler-cine-a-mai-fost-decorat-din-constanta-635368.html (accesat în data de 10.04.2024).

3. Jean Badea Fantasio 40 https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/dl.asp?filename=Badea-Jean-FANTASIO-40-1997.pdf (accesat în data de 10.12.2022)

4. Lupu D. A*ctorul și muzica. Ghid de cunoștințe muzicale pentru viitorii actori.* Editura ExPonto, Constanța, 2002. 115 p.

5. *Remember Dumitru Lupu, la 67 de ani de la naștere. Lucrarea sa de suflet, „Adio, Chiustenge!”* https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/deschidere-editie/citestedobrogea-remember-dumitru-lupu-la-67-de-ani-de-la-nastere-lucrarea-sa-de-suflet-adio-chiustenge-inca-asteapta-692068.html (accesat în data de 22 septembrie 2023).

6. Переверзев, Л. *От джаза к рок-музыке.* В: Конен В. Пути американской музыки. Москва: Музыка, 1977, 446 с. / Pereverzev, L. Ot djaza k rok-muzyke. V: Konen V. Puty amerikanskoy muzyki. Moskva: Muzyka, 1977, 446 s.